

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, de Oradea

Oradea, 27 decembrie

Seria I, Anul XX, Nr. 6 (278), 2016

Revista *Vestitorul* urează, cu prilejul Sfintei Sărbători a
Nașterii Domnului nostru Isus Cristos,
tuturor colaboratorilor, cititorilor și credincioșilor
Sărbători Fericite și La mulți Ani!

Scrisoare Pastorală

Sărbătoarea Nașterii Domnului 2016

”Căci așa de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.” (Io 3, 16)

Dragi credincioși,

În noaptea sfântă a Crăciunului, Dumnezeu îl trimite pe Fiul său iubit pentru a se naște în familia lui Iosif și a Mariei, din dragoste pentru omenire și din iubire pentru fiecare om în parte, pentru fiecare dintre noi. Astfel, trimis peregrin pe pământ, Fiul Domnului se naște, neștiut încă de lumea cea largă, într-o peșteră străină și rece, dar într-o familie bună și primitoare, devenită sfânt model de urmat pentru toate familiile.

Evenimentul nașterii unui copil într-o familie nu este unul obișnuit. Cu atât mai neobișnuită și mai tulburătoare este nașterea Cuvântului lui Dumnezeu într-o familie a oamenilor. Este o taină adânc învăluitoare, o hotărâre divină care a schimbat cursul istoriei și a dat, pentru totdeauna, sens vieții omului ca individ, vieții fiecăruia dintre noi și, fără îndoială, omenirii ca destin colectiv. La nașterea pruncului Isus, Maria și Iosif, păstorii și magii se minunează și sărbătorește momentul, copleșiți parcă de o fericire căreia nu-i cunosc toate energiile, dar pe care o resimt ca miracol

dător de credință tare; Simeon și Ana își văd promisiunea din veac împlinită, iar nu după multă vreme învățătorii legii, în templul din Ierusalim, sunt surprinși de înțelepciunea copilului Isus. Cei treizeci de ani ai Mântuitorului trăiți la Nazaret, într-o familie onestă, modestă și vrednică, ne dau dimensiunea și valoarea unei familii în sensul rosturilor sale esențiale, a Familiei Sfinte și – nu vom osteni a sublinia mereu acest imperativ! – în același timp ne dau valoarea și rostul unei familii de astăzi.

Între Iosif, Maria și Isus s-a creat o legătură de iubire, de respect și fidelitate care a unit Familia Sfântă din Nazaret. Din această legătură sfântă se revarsă lumina care strălucește și dă speranța oricărei familii în această lume pentru a merge pe un drum propriu și personal chiar dacă acesta este semănat și cu încercări, menite acestea să facă și mai intensă bucuria împlinirii și a credinței în milostivirea Domnului. Casa din Nazaret, cu Familia celor trei protagoniști – Isus, Maria și Iosif – ne ajută să înțelegem ce înseamnă familia adevărată, o comuniune în care există tot ceea ce înseamnă viață morală: și dragoste, și lipsuri, și bucurii, noblețe de caracter și sacralitate, unire într-o iubire pentru toată viața în numele Domnului. Această Familie Sfântă ne ajută să înțelegem ce înseamnă creșterea și educarea pruncilor și cât este de importantă participarea familiei în viața socială de fiecare zi (Cf. Papa Paul VI, 1956, la Nazaret).

Dragilor, înțelegeți așadar că după modelul Sfinței Familii ar trebui să ne conducem viața în familiile noastre. „Familia este imaginea lui Dumnezeu, adică comuniune de persoane. Prin botez, vocea Tatălui ni-L arată pe Isus ca fiind Fiul iubit, iar în această dragoste putem să-l recunoaștem pe Spiritul Sfânt (cf. Mc 1,10-11). Isus, care a împăcat în sine toate lucrurile și l-a mântuit pe om din păcat, nu numai că a readus căsătoria și familia la forma lor originară, ci a și ridicat-o la forma sacramentală a iubirii Sale pentru Biserică (cf. Mt 19, 1-12; Mc 10,1-12; Ef 5,21-32). (...) De la Cristos, prin mijlocirea Bisericii, căsătoria și familia primesc harul Spiritului Sfânt, pentru a mărturisi Evanghelia iubirii lui Dumnezeu” (*Amoris Laetitia* 71).

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu, Ioan Măgherușan

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Dragii mei,

o simplă consultare a Dicționarului Explicativ al limbii române ne oferă definiții uzuale ale familiei: ea e o „formă socială de bază, întemeiată prin căsătorie, care constă din soț, soție și descendenții lor. Succesiune de generații ce se trag dintr-un strămoș; neam; seminție”. Se cuvine să precizăm că noi, creștinii, înțelegem, prin soț și soție, bărbatul și femeia.

Trăim într-o lume în criză care contestă tot mai puternic și mai periculos familia tradițională. Se încearcă și o distrugere a familiei așa cum e cunoscută de-a lungul istoriei. Iată, acum ni se spune că a ne numi bărbat sau femeie este doar „o moștenire culturală” și nu ține de „dreptul natural” sădit de Dumnezeu în creație. Trăim într-o lume în care valorile creștine sunt tot mai mult puse la zid și se încearcă excluderea lor din viața socială pentru a le ascunde într-un domeniu privat. Este o realitate a acestor vremuri care generează neliniște și confuzie.

În acest context și împotriva efectelor sale nocive în plan natural și moral, este important să reafirmăm cu toată tăria că familia totuși are valori care se nasc din Sfânta Scriptură: „și a făcut Dumnezeu pe om după chipul Său; ...; a făcut bărbat și femeie” (Fac 1,27); „ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă” (cf. Mt 19,6; Mc 10,9) și care au directă legătură cu imnul iubirii pe care Sfântul Pavel îl propune Corintenilor. „Dragostea îndelung rabdă; dragostea este binevoitoare, dragostea nu pizmuiește, nu se laudă, nu se trufește. Dragostea nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu gândește răul. Nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabdă” (1 Cor 13, 4-7).

Da, dragi credincioși! În viața de familie „se impune să cultivăm acea forță a iubirii și acea dragoste care ne ajută să luptăm împotriva tuturor relelor și amenințărilor din exterior sau din interior. Iubirea, după cuvintele Sfântului Pavel, este răbdătoare, binevoitoare, se poartă cuviincios, afirmă adevărul, renunță la sine, gândește mereu binele, crede și speră până la capăt și ajută familia să crească în caritate prin puterea sacramentului cununiei. Dragostea în familie ne ajută să conștientizăm faptul că aceasta este icoana iubirii lui Dumnezeu pentru noi” (cf. AL 119-121). O familie și o căsnicie care pune în comun totul, pentru toată viața, trăiește în bucurie și în frumusețe, în încercare și împliniri adevărata valoare a ființei umane: iubirea. În plus, o familie întemeiată pe dragoste sinceră și dăruire reciprocă se desăvârșește și crește prin dialogul și buna înțelegere dintre soț și soție, dintre părinți și copii, dintre tineri și vârstnici prin grijă și răbdare reciprocă, prin iubire dăruită și împărtășită (cf. AL 195).

Dragi credincioși,

Familia este o comunitate de viață și de iubire, este o comunitate în care harul lui Dumnezeu lucrează. Prin puterea și cu lucrarea harului, Iosif nu o abandonează pe Maria; prin puterea și cu lucrarea harului, Iosif cu Maria pornesc spre Bethleem; prin puterea și cu lucrarea harului, Iosif cu Maria îl primesc pe Isus în peșteră, pe fânul din iesle; prin puterea și cu lucrarea harului emigrează în Egipt, se întorc în Nazaret, iar aici cu aceeași putere și lucrare a harului îl cresc, îl educă și îl învață pe Isus tainele vieții omenești. Da, prin puterea și cu lucrarea harului lui Dumnezeu au făcut toate acestea pentru că s-au simțit legați prin taina căsătoriei într-o familie: Familia Sfântă.

Dacă Isus Hristos a fost crescut, ocrotit, educat de Iosif și de Maria, familia are, și este salutar să aibă și astăzi, rolul esențial de a-și educa pruncii. A educa nu este o sarcină oarecare, nu înseamnă a avea cu orice preț un stil nou, nu înseamnă a face uitată buna tradiție creștină, ci dimpotrivă, înseamnă a cultiva în sufletul și cugetul copiilor valorile solide ale bunei cuviințe, ale respectului, ale muncii oneste, ale speranței și, desigur, ale credinței. Copiii sunt educați în familie cu autoritate, iubire și ascultare reciprocă, pentru a crește armonios și echilibrat, iar părinții cresc în pas cu pruncii lor și cu noutățile societății cotidiene, preluate cu discernământ, cu înțelepciune, cu grijă neadormită. Familia este primul loc de educație religioasă atunci când mamele sau bunicile pun în rugăciune mâinile pruncilor sau nepoților lor. Pe drumul credinței, niciodată nu suntem singuri: Isus ne este model, iar Spiritul Sfânt ne dă tăria Tatălui care ne ajută să nu cădem pe drumul vieții, sau să ne ridicăm atunci când cădem.

Iubiți credincioși,

Am simțit nevoia să vă invit mai stăruitor să meditam împreună, acum, la minunata Sărbătoare a Nașterii Pruncului, la ceea ce înseamnă Familia, în sens creștin, în sensul acreditat de istorie și de buna tradiție, pentru a ne revigora cugetele și sufletele sub lumina miraculoasă a Crăciunului, pentru a putea răspunde cu dragoste și credință, cu tărie și seninătate launtrică marilor încercări pe care istoria de zi cu zi ni le pune în față ca pe niște provocări ce trebuie nu să ne surpe, ci să ne facă mai puternici, mai plini de speranță și de bucurie. Să nu uităm nici măcar o clipă că atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât ni l-a dat pe Unicul Său Fiu! Astăzi s-a născut Hristos în Bethleemul Iudeii, într-o Familie! Și noi ne-am născut într-o familie. Vă îndemn așadar: iubiți Familia Sfântă! Iubiți-vă și respectați-vă familia din care proveniți! Apărați familia ca pe un bun pe care ni l-a dat Dumnezeu!

Vă doresc Sărbători fericite și La mulți Ani!

+ Virgil BERCEA
Episcop

Încheierea Anului Milostivirii la Oradea

Catedrala „Sfântul Nicolae” a îmbrăcat sâmbătă, 26 noiembrie 2016, haine de sărbătoare odată cu încheierea în Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică de Oradea, a Anului Sfânt al Milostivirii.

Sfânta și Dumnezeiasca Liturghia a fost săvârșită de Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, la care au concelebrat și Preasfinții lor Vasile Bizău, episcop de Maramureș și Nil Yuriy Lushchak, episcop auxiliar de Uzhhorod, împreună cu cei peste 100 de preoți prezenți, la care au participat credincioși din tot cuprinsul Eparhiei de Oradea.

Cuvântul de învățătură a fost rostit de către Preasfinția Sa Vasile Bizău. Preasfinția Sa a subliniat bucuria de a fi părtaș la acest moment al Episcopiei de Oradea, pentru acest lucru trebuie adusă „mulțumire Preasfintei Treimi pentru toate harurile dobândite în acest An al Milostivirii”. De asemenea, a subliniat și caracteristicile misionarului și a faptului că „noi suntem chemați să fim lucrători în Via Domnului, lucrători care să devină «pâine» pentru ceilalți”.

Preasfinția Sa Nil Yuriy Lushchak, episcopul auxiliar de Uzhhorod, la sfârșitul Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii, a mulțumit Preasfinției Sale Virgil pentru invitația făcută, cerând de asemenea credincioșilor să se roage în continuare pentru Ucraina și pentru țările care suferă din cauza războaielor.

A urmat apoi ritualul de închidere a Porții Sfin-

te, prin rugăciunile de mulțumire aduse lui Dumnezeu pentru darurile și harurile primite în acest An Sfânt al Milostivirii, decretat de către Sfântul Părinte Papa Francisc, prin scrisoarea „Chipul milostivirii”.

Trebuie amintit faptul că tot la sfârșitul Sfintei Liturghii a fost prezentată preoților și credincioșilor cartea „Sus Inimile” a domnului profesor Gelu Hossu, apărută la Editura „Viața Creștină”, Cluj-Napoca 2016.

Poarta Sfântă a fost închisă, dar Milostivirea lui Dumnezeu rămâne deschisă tuturor credincioșilor!

Biroul de presă

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*

Dumnezeu nu ne abandonează niciodată

4.12.2016

Iubiți frați și surori, bună ziua!

În Evanghelia din această a doua duminică din Advent răsună invitația lui Ioan Botezătorul: „Converțiți-vă, pentru că s-a apropiat împărăția cerurilor!” (Mt 3,2). Tot cu aceste cuvinte va începe Isus misiunea Sa în Galileea (cf. Mt 4,17); și tot așa va fi și vestirea pe care discipolii vor trebui să o ducă în prima lor experiență misionară (cf. Mt 10,7). Astfel, evanghelistul Matei vrea să îl prezinte pe Ioan ca acela care pregătește drumul pentru Cristos care vine și pe discipoli drept continuatorii predicii lui Isus. Este vorba despre aceeași vestire bucură: vine împărăția lui Dumnezeu, ba chiar, este aproape, este în mijlocul nostru! Acest cuvânt este foarte important: „Împărăția lui Dumnezeu este în mijlocul vostru”, spune Isus. Și Ioan vestește ceea ce va spune Isus după aceea: „Împărăția lui Dumnezeu a venit, a sosit, este în mijlocul vostru”. Acesta este mesajul central al oricărei misiuni creștine. Când un misionar pleacă, când un creștin merge să îl vestească pe Isus, nu merge să facă prozelitism, ca și cum ar fi un suporter care caută pentru echipa sa mai mulți adepți. Nu, merge pur și simplu să vestească: „Împărăția lui Dumnezeu este în mijlocul vostru!” Și astfel misionarul pregătește drumul pentru Isus, care întâlnește poporul său.

Dar ce este această împărăție a lui Dumnezeu, această împărăție a cerurilor? Sunt sinonime. Noi ne gândim imediat la ceva ce se referă la lumea de dincolo: viața veșnică. Desigur, acest lucru este adevărat, împărăția lui Dumnezeu se va extinde fără sfârșit dincolo de viața pământească, dar vestea frumoasă pe care Isus ne-o aduce – și pe care Ioan o anticipă – este

că împărăția lui Dumnezeu nu trebuie să o așteptăm în viitor: s-a apropiat, într-un fel este deja prezent și putem să îi experimentăm încă de acum puterea spirituală. „Împărăția lui Dumnezeu este în mijlocul vostru!”, va spune Isus. Dumnezeu vine să stabilească domnia Sa în istoria noastră, în ziua de zi de fiecare zi, în viața noastră; este acolo unde ea este primită cu credință și umilință încolțesc iubirea, bucuria și pacea.

Condiția pentru a face parte din această împărăție este de a face o schimbare în viața noastră, adică să ne convertim, să ne convertim în fiecare zi, un pas înainte în

fiecare zi... Este vorba de a părăsi drumurile, comode dar derutante, ale idolilor din această lume: succesul cu orice preț, puterea în dauna celor mai săraci, setea de bogății, plăcerea cu orice preț. Și, în schimb, să deschidem drumul pentru Domnul care vine: El nu ia libertatea noastră, ci ne dăruiește adevărata fericire. Cu nașterea lui Isus la Betleem, însuși Dumnezeu e cel care își ia locuință în mijlocul nostru pentru a ne elibera de egoism, de păcat și de corupție, de aceste atitudini care sunt ale diavolului: a căuta succesul cu orice preț; a căuta puterea în dauna celor mai slabi; a-ți fi sete de bogății și a căuta plăcerea cu orice preț.

Crăciunul este o zi de mare bucurie și exterioară, dar este mai ales un eveniment religios pentru care este necesară o pregătire spirituală. În acest timp al Adventului, să ne lăsăm conduși de îndemnul Botezătorului: „Pregătiți calea Domnului, drept faceți cărările lui!”, ne spune el (v. 3). Noi pregătim calea Domnului și îndreptăm cărările sale atunci când examinăm conștiința noastră, când scrutăm atitudinile noastre, pentru a alunga aceste atitudini păcătoase pe care le-am menționat, care nu sunt de la Dumnezeu: succesul cu orice preț; puterea în dauna celor mai slabi; setea de bogății; plăcerea cu orice preț.

Să ne ajute Fecioara Maria ca să ne pregătim la întâlnirea cu această Iubire-tot-mai-mare, care este aceea pe care ne-o aduce Isus și care în noaptea de Crăciun s-a făcut mic-mic, ca o sămânță căzută în pământ. Și Isus este această sămânță: sămânța Împărăției lui Dumnezeu.

Otilia BĂLAȘ

Gheorghe Șincai, reprezentant de seamă al Școlii Ardelene

200 de ani de la intrarea în eternitate / 28 februarie 1754 - 2 noiembrie 1816

Suntem moștenitorii unui tezaur și nu am fi demni să ne numim fiii părinților noștri, dacă l-am pierde, spunea Timotei Cipariu, referindu-se la limba română și, implicit, la spiritualitatea și cultura Bisericii Blajului.

„Școala Ardeleană”, „arc viu peste timp de-a lungul generațiilor”, tezaur de credință, cultură și jertfă, ne pune în atenție astăzi, la 200 de ani de la stingerea din viață, pe unul dintre cei mai de seamă exponenți ai săi, pe Gheorghe Șincai, preot greco-catolic, istoric, filolog, poet și traducător.

Spre el, spre acest creator de cultură, al cărui crez de viață amintește noblețea unui mare caracter, se îndreaptă gândul nostru la acest moment comemorativ, pentru a-i aduce îndreptățitul elogiu.

„... Asprul muncitor fanatic”, cum îl numea Nicolae Iorga pe Gheorghe Șincai, de asemenea, „blândul călugăr Samuil Micu” și „cumintele alcătuitoare de teorii, Petru Maior”, cât și Ion Budai-Deleanu sunt cărturarii care au pus bazele culturii noastre moderne, înscriindu-ne totodată în circuitul valorilor europene.

La această înălțare, Gheorghe Șincai și-a adus partea sa de contribuție prin tot ce a creat în domeniul lingvisticii și al istoriei, cu sublinierea operei „Hronicul românilor și a mai multor neamuri”, despre care se afirmă că este „cel mai complex edificiu de erudiție al istoriografiei românești, până la opera lui Nicolae Iorga”.

Gheorghe Șincai s-a născut la Râciu, localitate din câmpia Mureșului, într-o familie care aparținea micii nobilimi. Coincidență?! S-a născut în 1754, anul în care Episcopul Petru Pavel Aron a deschis primele școli sistematice în limba română, Școlile Blajului - Fântâni ale darurilor!

A început studiile la colegiile catolice din Târgu Mureș și Bistrița și le-a continuat la „Colegiul iezuit” din Cluj; școli bune, cu tradiție în învățământul din Transilvania. Și-a însușit o bogată cultură umanistă, învățând retorica, poetica, gramatica, limbile clasice, latina și greaca, limbile moderne, germana și maghiara, apoi italiana și franceza.

În 1773 a fost numit profesor la Blaj, unde a intrat în Ordinul Bazilitan. Datorită inteligenței și multor calități excepționale, a fost remarcat de Episcopul Grigore Maior, care îl va trimite pentru studii la Roma, împreună cu Petru Maior și Ioachim Pop, la „Colegiul De Propaganda Fide”. După cinci ani, își va lua doctoratul în Teologie și Filozofie.

Gheorghe Șincai va păstra recunoștința toată viața acestui Arhiepiscop, „iar anii petrecuți în capitala catolicismului vor constitui pentru el un permanent prilej de mândrie”.

La Roma, în afara studiilor, pasionat de istorie, cercetează documente, culege materiale cu intenția de a scrie o istorie a daco-romanilor. Obține de la Papă permisiunea de a se documenta în toate bibliotecile din Roma, inclusiv în „Biblioteca Vaticană”. Istoriografia europeană îi oferă argumentele latinității și continuității poporului român în vechea Dacie, argumente convingătoare în fața oricăror istorici străini. Studiile serioase, lecturile, contactul cu marii învățați ai timpului i-au înlesnit formarea unei metode de lucru riguroasă științifică, metodă regăsită în toate operele sale.

Despre anii petrecuți la Roma, își amintește cu mulțumire în poemul „Elegie”: „Roma în studii mi-a fost de ajutor și-i aduc mulțumire, căci bibliotecile ei mi-au fost totdeauna deschise. În bibliotecile ei mi-am luat însemnări fără număr”.

La sfârșitul anilor de studii la Roma, cei trei bursieri români vor rămâne un an la Viena. Pentru Șincai este un an de muncă stăruitoare și de continuare a cercetărilor istorice. A fost găzduit la „Colegiul Sfânta Barbara”, înființat de împărăteasa Maria Tereza pentru clericii români din Transilvania, și s-a bucurat de protecția Episcopului de Montefiascone și Cornetto, Nun-

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

țiul Apostolic pe lângă Curtea habsburgică, Giuseppe Garampi. Acesta i-a deschis biblioteca Nunțiatunii și, personal, l-a ajutat „cercetând el însuși de bună voie cărți și manuscrise referitoare la scopul și la studiul meu”, mărturisește Gheorghe Șincai. Tot în anul petrecut la Viena a legat prietenie și colaborare cu renumiți istorici austrieci. În cercul de români de la Viena va cunoaște pe Samuil Micu Clain, care era prefect de studii al Colegiului; între ei s-a legat o prietenie frumoasă - Samuil Micu i-a fost cel mai apropiat prieten până la sfârșitul vieții.

Samuil Micu îi trezește interesul pentru studiul limbii. Șincai îi va fi colaborator, completând gramatica limbii române redactată inițial de Micu, „*Elementa linguae daco-romanae sive valachicae*”, Viena, 1780, cea dintâi gramatică tipărită a limbii române. Îi aparține în întregime „Prefața” în care face o schiță a istoriei limbii române, limbă de origine latină, subliniind „pierderea pentru națiune”, pierdere irecuperabilă, datorită introducerii limbii slavone și a alfabetului chirilic de către Biserica Ortodoxă și în Biserica Ortodoxă.

În 1781 revine la Blaj ca profesor de retorică și poetică. Se bucură de onoarea de a fi Canonic al Bisericii sale și Director al școlilor confesionale greco-catolice din Ardeal. După cum mărturisește în versurile din „Elegie”, crede că școala trebuie să fie un factor modern de educație și culturalizare a românilor. Prin efortul său, „nu și-a cruțat nici osteneala, nici sănătatea”, au fost înființate în Transilvania 376 de școli primare confesionale greco-catolice românești. Acestor școli le-a asigurat manualele necesare, redactând însuși o Gramatică a limbii latine, o Aritmetică, un Catehism, un Dicționar latin – român și unul român-latin, și o Istorie a naturii sau a firii.

În 1794, în atmosfera de suspiciune din Transilvania timpului, la trei ani de la redactarea memoriului „*Supplex Libellus Valachorum*”, prin care se cerea restituirea drepturilor istorice ale românilor din Transilvania, interpretată greșit o afirmație făcută de Șincai, este învinuit de a fi tulburat ordinea publică și arestat pentru câteva luni, până se clarifică adevărul. Rămâne însă destituit definitiv din postul de Director al școlilor greco-catolice din Transilvania.

În noua situație găsește sprijin la Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, de Oradea, unde îi sunt protectori Episcopul Ignăție Dărăbant, om „cu vederi largi, sprijinitor al culturii, care l-a primit cu drag și bunăvoință” și-l avea zilnic invitat la „masă-i ospitalieră”, i-au mai fost protectori Canonicul Samuil Vulcan, viitorul Episcop, Canonicul Ioan Corneli și întregul Capitlu. În vremuri grele, prieten și admirator i-a rămas și contele maghiar Vass de Tega - a fost educatorul copiilor acestuia și contabil al moșiilor sale.

De Episcopia Greco-Catolică de Oradea țineau numirile la Tipografia Regească a Universității din Bu-

dapesta, pentru tipăriturile românești, ceea ce a făcut să existe acolo un centru activ de cultură românească „prin ostenele fructuoase ale unor benedictini ai scrișului nostru”; Samuil Micu era cenzorul tipografiei, iar, de-acum, Gheorghe Șincai, corector.

Între 1804-1807 Șincai era la Budapesta, unde, pe lângă obligațiile de serviciu, cerceta marile biblioteci și era în contact cu renumiții istorici austrieci și maghiari. La Budapesta trăiește ani roditori lucrând la monumentala sa operă: „*Hronica românilor*” și a mai multor neamuri”, pe care o încheie la Oradea.

A lucrat fără răgaz, având o putere de muncă puțin obișnuită. La sugestia Episcopului Samuil Vulcan, publică câteva fragmente în „*Calendarul de la Buda*” pe anii 1807, 1808 și 1809. În acest ultim an părăsește Budapesta, cenzor, după moartea lui Samuil Micu, fiind numit Petru Maior, acestuia îi revenea și corectura.

Pentru tipărirea „*Cronicii*” cere aprobarea necesară în acel timp, o primește de la Oradea, dar numai pentru Ungaria. În aceste împrejurări dăruiește un manuscris al operei lui Samuil Vulcan, devenit Episcop al Diecezei de Oradea după moartea lui Ignăție Dărăbant. Pentru Transilvania se impunea aprobarea cenzurii de la Alba Iulia, dar aceasta o refuză, considerând opera plină de idei primejdioase pentru stat.

De-acum urmează ani grei pentru Șincai. Tradiția spune că-și purta „*Cronica*” în niște desagi de lână. După mărturii contemporane, Alexandru Papiu Ilarian povestește că teologii de la Blaj l-au întrebat pe istoric ce are în desagi și acesta le-ar fi răspuns: „Acesta este fătul meu în care voi fi glorificat după moarte; dacă nu mi-a fost rușine a-l face, pentru ce să-mi fie rușine a-l purta”.

La 2 noiembrie 1816 Șincai se stinge din viață pe drumul care ducea de la Oradea la satul Sinea (Slovacia), unde era una din proprietățile protectorului său, contele Vass și unde a fost înmormântat.

„*Hronica românilor*” și a mai multor neamuri”, scrisă în două limbi, latină și română, se remarcă prin bogăția izvoarelor, documente adunate de la Roma, Viena, Budapesta și Transilvania, și a argumentelor istorice. Este o lucrare de specialitate care poartă amprenta curentului iluminist, curent de idei ale timpului, prin ea servind „cele mai imperioase aspirații naționale și sociale formulate de mișcarea de renaștere națională din Transilvania”. Expune evenimentele istorice dintre anii 86-1739, ale românilor „de pretutindeni, din Transilvania, Muntenia, Moldova și din sudul Dunării, scopul principal fiind să susțină cu argumente științifice originea romană a poporului român și continuitatea neîntreruptă în Dacia, pentru a-i justifica îndreptățirea la egalitate cu celelalte naționalități din Transilvania” (Dimitrie Macrea „*Lingviști și filologi români*”, Editura Științifică, București, 1959, p. 41). Mai mult, Ghe-

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

orghe Șincai încadrează istoria românilor în istoria universală, este primul nostru istoric „care trăiește din plin un aer european”.

Ca și Samuil Micu și Petru Maior, crede și susține originea „pur romană” a românilor, Dacia „fiind pustiită” de locuitori, dacii cu totul exterminați, țara fiind colonizată cu romani aduși din Roma și Italia. Originea romană a poporului și latinitatea limbii constituie „cel mai important blazon de noblețe”, afirmă Șincai, Roma fiind „stăpâna neamurilor și doamna lumii”.

Despre credința noastră afirmă documentat că nu am fost încreștinați, ne-am născut creștini odată cu formarea noastră ca popor, prin contopirea dacilor cu romanii, și limba folosită în Biserică a fost latina timp de mai multe veacuri.

Opera se impune prin obiectivitate, spirit critic și discernământ, prin confruntarea izvoarelor și a interpretării istorice, prin claritatea expunerii și excepționala organizare a materialului. Argumentează drepturile românilor, uneori este polemic, dar nu este în conflict cu istoricii austrieci care negau continuitatea românilor; „lupta” este pe planul ideilor istorice, nu personală - cu istoricul vienez Johann Christian Engel a corespondat un timp și se cunoșteau direct, de asemenea și cu istoricii maghiari, și niciodată nu s-a manifestat șovin, înțelepciunea și înălțimea sufletească îi erau caracteristice.

Dar, pentru el, patriotismul rămâne principala calitate a unui istoric, căci, spune Șincai, un istoric străin, „cărui nici îi fuge, nici îi muge de români”, încâlcește istoria și uită că arma eficientă a istoricului este adevărul.

Șincai își ridică lucrarea pe 27 de volume de documente; după cum afirmă George Ivașcu, „Cronica” este „monumentul istoriografiei Școlii Ardelene”, Șincai însuși putând fi considerat „un Nicolae Iorga al veacului al XVIII-lea”.

Șincai avea „spiritul mereu îndreptat spre înălțimile de gândire ale întregii Europe, între care voia să aducă națiunea sa, dar nu ca un îngust naționalist, ci ca o minte ce tinde spre integrarea în curentul celor mai de seamă cuceriri culturale, științifice și de civilizație ale timpului” (Mircea Tomuș, „Gheorghe Șincai”, Editura pentru literatură, 1965, p.235).

Istoricul francez Edgar Quinet afirmă că Ghe-

orghe Șincai a făcut pentru români ceea ce au făcut benedictinii pentru Franța și îl situează pe istoricul român „în rândul creatorilor marii școli istorice a secolului al XIX-lea”.

Prețuind „Cronica” lui Șincai, Nicolae Iorga spunea în 1901: „Această lucrare e din cele mai bogate, din cele mai muncite, din cele mai cinstite ce se pot închipui. E un admirabil repertoriu, o culegere de izvoare din cele mai îmbelșugate, la care se recurge încă astăzi și se va recurge încă multă vreme”.

În monografia sa închinată lui Gheorghe Șincai, Mircea Tomuș afirmă fără echivoc: „Prin conținut această lucrare era cu mult înaintea timpului său, depășind cu o epocă preocupările similare contemporane din celelalte țări românești”.

Gheorghe Șincai este o personalitate prominentă, eruditul care a deschis un orizont larg în istoria națională. „Eruditul” a fost un călugăr greco-catolic, cu credință neclintită - împreună cu prietenii săi, Samuil Micu și Petru Maior, întârzie în rugăciune în fața iconostasului din Catedrala „Sfântul Nicolae” din Oradea.

Avea o întinsă cultură, era dăruit cu deosebită inteligență și putere de muncă. Avea însă o fire de poet, fire sensibilă, când se simțea lovit, se retrăgea în tăcere, doar din trăsăturile feței se putea cunoaște adâncimea gândurilor.

„Avea vocea sonoră, bărbătească,, vorbea apăsător, bine articulat, liber și cu îndrăzneală, ca bărbatul care are de unde și știe ce să vorbească[...]. Mersul, starea și toată purtarea sa erau mărețe; simțai îndată spiritul înalt ce locuia într-însul...”, ne spune Alexandru Papiu Ilarian.

Pe Gheorghe Șincai, fiecare toamnă îl readuce în gândurile noastre, îl readuce cu tristețea din suflet cauzată de imposibilitatea de a-și fi văzut tipărită opera.

A fost totuși o toamnă când, discret, s-a retras din lume și urmele i s-au pierdut pe drumul dintre Oradea și Sinea ... A fost un loc unde pașii s-au oprit..., de acolo îl regăsim doar în rugăciunea și în conștiința noastră ... și trebuie să-l regăsim mereu, astăzi, la comemorarea celor 200 de ani de la intrarea în Eternitate, mai mult ca oricând, ca să-i mulțumim și să-i cinstim amintirea.

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2017

IANUARIE

Pentru evangelizare: Creștinii în fața provocărilor actuale

Pentru toți creștinii: Fideli față de învățătura Domnului, să încerce, prin rugăciune și caritate fraternală, să lucreze la restabilirea comuniunii ecleziale depline, colaborând pentru a răspunde la provocările actuale ale umanității.

Ioan MĂGERUȘAN

DE LA MAREA UNIRE LA MONSTRUOASA DESPĂRȚIRE

La data de 1 decembrie a fiecărui an credincioșii greco-catolici cu un ochi râdem iar cu celalalt plângem. Această zi aniversară ne aduce atât bucuria Marii Uniri din anul 1918, cât și marea durere provocată de incredibila și injusta desființare a bisericii noastre în anul 1948, prin emiterea decretului care, a despărțit vremelnice, păstorii legitimi ai bisericii noastre de credincioșii lor. Când ne gândim la Unire, bucuria noastră este însoțită și de un sentiment de mândrie națională pentru că în fruntea mișcării unioniste din Transilvania s-au aflat și cei mai de seamă fii ai bisericii românești greco-catolice și ortodoxe. Însă, când ne gândim la desființarea bisericii noastre, durerea este deosebit de profundă pentru că cei care au avut cel mai mult de suferit de pe urma evenimentelor de tristă amintire, au fost cei care au contribuit, poate cel mai mult, cu treizeci de ani în urmă, la bucuria unirii neamului nostru. Unii istorici susțin că actul de desființare al Bisericii greco-catolice ar fi fost semnat încă din anul 1918 ca urmare a rolului decisiv și prin participarea efectivă a fruntașilor acestei biserici la pregătirea și desfășurarea marelui eveniment al neamului care ulterior a atras numeroase invidii și îngrijorări atât în țară cât și în străinătate și a stârnit o multitudine de ambiții revanșarde.

La 1 noiembrie 1918 se pune capăt primului război mondial prin capitularea Germaniei și dezmembrarea statului dualist austro-ungar ca urmare a victoriei obținute de către Puterile Aliate. Potrivit principiului autodeterminării popoarelor și a dreptului acestora de ași forma state naționale, pe ruinele statelor multinaționale învinse, se declanșează o puternică acțiune de unire a națiunilor. Pe meleagurile noastre, cele care până cu ceva înainte erau sub stăpânire străină se trece la formarea de organe politice proprii. Se înființează Consiliul Național Român cu sediul la Arad și astfel începe încheierea aparatului de stat al românilor din Transilvania, Banat și Ungaria care a pregătit unirea cu Țara-mamă, România.

La 1 decembrie 1918 are loc Adunarea Națională de la Alba Iulia, adunare la care participă și episcopul Dr. Iuliu Hossu din Eparhia Română Unită de Gherla precum și episcopul ortodox de Caransebeș Dr. Miron Cristea. Din încredințarea Marelui Sfat al Națiunii, episcopul Iuliu Hossu, dă glas în fața Marii Adunări Naționale, Proiectului de Rezoluție a Unirii Românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, cu România. Dar înainte de a expune acest act de mare însemnătate națională, episcopul Iuliu Hossu, a ținut să facă o succintă introducere din care am selectat câteva fraze: „Fraților! Ceasul împlinirii vremii este acesta, când Dumnezeu Atotputernicul, rostește prin poporul său credincios, dreptatea Sa, însetată de veacuri. Azi

prin hotărârea noastră, se înfăptuiește România Mare, una și nedespărțită, rostind fericiți, toți românii de pe aceste plaiuri: Ne unim pe veci cu Țara-mamă, România! [...] Acesta-i ceasul dreptății lui Dumnezeu și al răsplătirii Lui. Acesta-i ceasul bucuriei noastre, bucuria unui neam întreg, pentru suferințele veacurilor, purtate de un neam, cu credință în Dumnezeu și cu nădejdea în dreptatea Lui”. (1)

A urmat citirea DECLARAȚIEI de UNIRE după care episcopul a continuat: „Fericit am vestit hotărârea judecătii lui Dumnezeu prin reprezentanții a toată suflarea românească; fericiți voi care ați pecetluit pe veci Unirea cu Țara-mamă. [...] Trăiască România Mare, una și în veci nedespărțită! Amin”. (2)

După toate acestea a urmat un moment de frățietate creștină care nu poate să nu miște până și inimile cele mai împietrite. Respectivul moment este descris de însuși episcopul Iuliu Hossu astfel: „Atunci m-am îmbrățișat cu P. S. Sa Dr. Miron Cristea, episcop de Caransebeș, în fața mulțimilor entuziasmate, care aclamau și plângeau de bucurie”. Episcopul Iuliu Hossu a adăugat cuvintele: „Pe cum ne vedeți aici îmbrățișați, așa să rămână, pe veci, toți frații români!”. (3)

Acest moment realizat de un episcop greco-catolic și de un episcop ortodox, nu este numai un moment de frățietate creștină, ci el reprezintă și un legământ în fața lui Dumnezeu și a națiunii, atunci unită, după ce secole a gustat din paharul amar al despărțirii neamului. Acest legământ nu a fost făcut doar pentru un timp limitat din care cauză el a impus respectul cuvenit atât pentru cei prezenți la marele eveniment, cât și pentru urmașii lor și ai noștri, în veci.

După Unirea cea Mare ar fi fost normal să se realizeze și unirea bisericilor greco-catolică și ortodoxă. Însă unirea națiunii române într-un singur stat și speranța de unire a celor două biserici nu a fost pe placul multora. Pe plan intern cei care au pierdut puterea și teritoriile ocupate nu priveau cu ochi buni unirea națiunii noastre. Inițiativa unirii bisericilor, a pornit de la episcopul greco-catolic al Lugojului, Valeriu Traian Frențiu în primăvara anului 1919, care a propus ca ierarhii țării, ortodocși și greco-catolici să se adune într-un sinod comun, să discute problema formării unei singure biserici românești. Propunerea a rămas fără rezultat. Însă, în loc de unire se declanșează o adevărată polemică între cele două biserici. Ortodocșii susțineau că numai dacă ești ortodox poți fi și român, și pretindeau ca greco-catolicii să „revină la matcă” adică la ortodoxie. Greco-catolicii se considerau neîndreptățiți pentru faptul că meritele lor legate de redeșteptarea conștiinței naționale și contribuția înaintașilor la cultura națională erau anihilate de aroganța unor ortodocși, care nu ac-

(continuare în pag. 10)

(urmare din pag. 9)

ceptau pe greco-catolici nici ca egali cu ei. Unul din cei care au exacerbat această polemică a fost mitropolitul Ardealului Nicolae Bălan care, în anul 1920 chiar în ziua înscăunării sale în catedrala din Sibiu, a făcut legământul că „nu va da odihnă oaselor sale până nu va cuprinde în sânul său de părinte pe toți fiii neamului nostru”. (4)

Episcopul Iuliu Hossu a susținut că adevărul evanghelic este suprem și nu trebuie substituit celui politic, iar Nicolae Iorga a afirmat: „Biserica Unită este îndrituită să rămână în mijlocul poporului românesc”. (5)

Acțiunile polemice dintre cele două culte religioase s-au repetat de fiecare dată când s-a ivit ocazia. În Constituția din 1923, cele două biserici sunt apreciate ca „Biserici Românești”. Constituanta a considerat Biserica Ortodoxă Română „Biserică dominantă a Statului român”, pentru că includea majoritatea credincioșilor, iar Biserica Română Unită, ca urmare a meritelor incontestabile, cu toată împotrivirea mitropolitului Nicolae Bălan, a primit atributul acelei biserici „care are întâietate față de celelalte Culte”. (6)

În anul 1925, episcopul Miron Cristea devine Primul patriarh al Bisericii Ortodoxe Române. Însă polemicile, au încetat abia pe timpul celui de al II-lea război mondial. Pe plan extern după retragerea administrației austro-ungare a început agresiunea Uniunii Sovietice. La 8 mai 1921 ia naștere Partidul Comunist Român care a acceptat afilierea necondiționată la Internaționala a III-a, Comunistă (Komintern), favorizând pătrunderea ideologiei bolșevice în țara noastră. Aproape la toate congresele care au avut loc după înființarea Partidului Comunist Român, delegații acestuia, la îndemnul Kominternului, care era la bunul plac al Moscovei, au militat pentru despărțirea de România a Basarabiei, Transilvaniei, Bucovinei și Dobrogei, punând sub semnul întrebării Marea Unire. Nici marii perdanți ai primului război mondial nu au văzut cu ochi buni unirea. Germania trece toată industria sa pe picior de război. Încep acțiunile revanșarde. La 30 august 1940, Germania hitleristă și Italia fascistă impun României, în palatul Belvedere, Diktatul de la Viena prin care au despicat Transilvania și au repartizat Ungariei hortyste partea de nord a acestei provincii. Cu ocazia intrării regentului Horthy în orașul Cluj, episcopul Iuliu Hossu, a vorbit astfel: „[...] vom îndeplini misiunea noastră pe pământul Ardealului [...] unde strămoșii noștri își dorm în pace somnul lor de veci, pentru ca să ne fie izvor de binecuvântată pace și punte de împăcare a celor două națiuni, avizate reciproc la înțelegere...”. (7)

După ce războiul a luat sfârșit și ocupanții vremelnici au fost alungați de pe meleagurile noastre, de la răsărit se intensifică agresiunea sovietică. Lumea este împărțită, de marile puteri, în sfere de influență. Țara noastră întră în proporție de 90% sub influența bolșevismului sovietic, cel mai mare dușman declarat al creștinismului. Începe războiul rece. Se lasă cortina de fier. A fost momentul cel mai prielnic ca unele minți

înfierbântate ale ortodoxiei noastre să pună în practică dorința de „revenire la matcă” a credincioșilor greco-catolici și de desființare a bisericii acestora. Ei acționau în voie cu spatele asigurat de prezența tancurilor și de forța cizmei militare sovietice.

În martie 1948 are loc la Moscova congresul pan-ortodox la care episcopul Nicolae Colan al Clujului a ținut comunicarea: „Agresiunea papală în România în ultimii cinci zei de ani”, iar în rezoluția acestui congres se arată: „Vaticanul apare ca un incendiator al celor două războaie mondiale imperialiste [...]”. (8)

Nici mitropolitul Nicolae Bălan nu se lasă mai prejos și la 15 mai 1948 cu ocazia aniversării centenarului Adunării din 3/15 mai 1848, pe „Câmpia Libertății” ține să adreseze o chemare astfel: „[...] îndrept către voi, cei care interese străine v-au despărțit de maica noastră bună, de Biserica Ortodoxă, o chemare caldă de părinte, să vă întoarceți acasă”. (9)

Se pune întrebarea cine este maica noastră bună și care este casa la care ne cheamă mitropolitul, cine a construit-o, pe ce temelie și cu ce scop? Paranoia unor ortodocși coalizată cu anticrismul bolșevic nu poate fi decât mama vitregă a tuturor credincioșilor greco-catolici, iar în casa ei, a ortodoxiei paranoice, bolșevismul a înscenat procese și au pus la cale poate cele mai odioase crime din istoria neamului nostru. Biserica adevărată este zidită de Isus pe credința statornică și rezistentă, ca o piatră a Sf. Petru, pentru mântuirea tuturor. Duplicitatea unor ierarhi ortodocși: ba să fie uniți cu greco-catolicii, dar prin revenirea la matca ortodoxă a acestora, ba cu bolșevicii sau, în istorie, cu bulgarii sau cu turcii, nu corespunde nici decum cu poruncile lui Isus: „să vă iubiți unul pe altul” (In. 13.34); sau „ei să fie una ca și noi” (In. 17.11).

Atacurile împotriva Bisericii Române Unite s-au concretizat prin pecetea pusă de cel de al treilea patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, Iustinian Marina, care la data de 13 septembrie 1948, ajuns la Caransebeș în predica ținută în catedrală, printre altele, afirmă: „noi nu cerem decât egalitate” iar apoi recunoaște „[...] că în țara noastră noi, ortodocșii, eram în urmă. Am suferit din partea romano - catolicilor ca unii ce eram considerați ca o cenușăreasă, ca unii care am pierdut clasa cultă”, după care a rostit: „Pot să anunț, deci, dacă acei păstori mincinoși și români trădători de neam, mai caută să țină sub amăgire oile, ne vom duce noi să adunăm oile! (10)

Așa a început marea despărțire, cu „revenirea” la cei care erau în urmă de veacuri, în cultură, în civilizație și credință creștină. A urmat arestarea multor credincioși, a celor mai mulți preoți și a tuturor episcopilor greco-catolici pentru că nu au acceptat să se convertească la ortodoxie. În biserici, preoții greco-catolici au fost înlocuiți cu preoți ortodocși sau cu preoți greco-catolici constrânși să accepte ortodoxia. Așa au fost răpite toate bisericile greco-catolice și întreg patrimoniul lor, iar la data de 1

(continuare în pag. 11)

Academicianul Nicolae Dabija la Oradea

Academicianul Nicolae Dabija a primit, vineri, 18 noiembrie 2016, din partea Universității Oradea, titlul de doctor honoris causa, în prezența domnului Sorin Curilă, președintele Senatului Universității, a domnului prorector Eugen Macocian și a domnului Ioan Horga, decanul Facultății de Istorie. La eveniment au fost prezenți și cei doi episcopi, Preasfințitul Părinte Virgil Bercea, episcopul greco-catolic și Preasfințitul Sofronie Drincec, episcopul ortodox.

„*Laudatio*” a fost făcut de domnul Ioan Horga, care a subliniat cei trei piloni de forță ai academicianului Nicolae Dabija: „Trei sunt pilonii de forță ai poetului, prozatorului, publicistului și omului politic Nicolae Dabija - creația, credința și curajul”. În „*Lectio Magistralis*”, scriitorul Nicolae Dabija a vorbit despre săptămânalul „*Literatura și Arta*” și despre presiunile făcute de Partidul Comunist din Republica Sovietică

Socialistă Moldovenească la adresa publicației, a lui, a familiei și a apropiaților.

Biroul de presă

Ziua porților deschise la Biblioteca Județeană din Oradea

Cu ocazia celor 105 ani de la înființare, Biblioteca Județeană „Gheorghe Șincai” și-a deschis porțile, fiind organizate de-a lungul zilei de vineri, 18 noiembrie 2016, ateliere creative pentru copii, expoziții, lansări de carte precum și proiecții de filme documentare.

La orele 13.00, în holul central al Bibliotecii a avut loc deschiderea expoziției dedicată celor 105 ani de existență a Bibliotecii orădene la care au participat: Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, Preasfinția Sa Sofronie Drincec, episcopul ortodox al Oradiei, domnul profesor universitar doctor Florin Ciobanu, domnul profesor universitar doctor Ioan Simuț și doamna Claudia Timofte, șefa Căminului Prefecturii.

Doamna Ligia Mirișan, directoarea Bibliotecii Județene „Gheorghe Șincai”, a subliniat faptul că: „Astăzi

se împlinesc 105 ani de când Biblioteca Publică există în Oradea. Cinci ani peste un secol în care această instituție a fost binecuvântată să contribuie la dorința omului de a fi informat, de a iubi, de a avea un suflu nou”.

La deschidere au participat și două clase ale Liceului Greco-Catolic „Iuliu Maniu” din Oradea, cărora Preasfinția Sa Virgil Bercea s-a adresat cu următoarele cuvinte: „Mă bucur că sunteți astăzi aici. Biblioteca și-a deschis porțile către voi, iar voi trebuie să vă deschideți sufletul către bibliotecă și carte. Aici întâlniți oameni care lucrează în slujba cărților, care sunt îndrăgostiți de cărți. Și acest lucru, să vă îndrăgostiți de cărți, ar fi bine să vi se întâmple și vouă. Cărțile vă deschid perspective spre un nou univers”.

Biroul de presă

DE LA MAREA UNIRE...

(urmăre din pag. 10)

decembrie 1948 se emite Decretul 358 prin care acest cult „încetează de a mai exista” marcând monstruoasa despărțire a credincioșilor de păstorii lor legitimi pentru aproape cincizeci de ani. Au urmat ani grei de închisoare unde cei mai mulți episcopi greco-catolici au și murit. Episcopul Iuliu Hossu a îndurat 22 de ani detenția în închisori sau semidetenția domiciliului forțat în locațiile ortodoxe, unde a fost intens supravegheat de securitate prin unii călugări deveniți informatori. Cu toate acestea iată un mic fragment din cele spuse, cu numai două zile înainte de trecerea la cele veșnice: „Fiindcă Biserica pe care am slujit-o eu a fost desfigurată, iar ca imagine a desfigurării ei primește-mă pe mine, dar eu iert din inimă pe toți care au contribuit la o astfel de desfigurare [...] Când ceasul deșteptării va sosi, Biserica Unită să pășească în public cu doctrina iertării, cu armonia și cu pacea între oameni” [...] „Știu cui am crezut” [...]

„Lupta mea s-a sfârșit”. (11)

În ce ne privește pe noi credincioșii greco-catolici considerăm acest mesaj ca parte integrantă a virtuților neamului lăsată nouă atât ca moștenire cât și ca profesie de credință. Iubitorul cititor poate bine să înțeleagă cine și cu ce preț a menținut legământul făcut la Marea Unire în fața lui Dumnezeu și a națiunii, și cine și cu ce scop l-a încălcat și să mai înțeleagă, totodată, de ce în ziua de 1 decembrie a fiecărui an, noi greco-catolicii cu un ochi râdem iar cu celălalt plângem. Însă, atât printre zâmbete cât și printre lacrimi privim pe toți frații noștri în Cristos, cu aceiași dragoste creștină.

(1) Prunduș S. Aug. și Plăianu C. CARDINALUL IULIU HOSSU Ed. Unitas Cluj-N 1995, p. 65 - 66; (2) Idem p.67; (3) Idem p. 68; (4) Idem p. 201; (5) Idem p.202; (6) Art. 22 al Constituției României din anul 1923; (7) Prunduș S. Aug. și Plăianu C., op.cit. p.117; (8) Idem p.203; (9) Idem p.204; (10) Idem p.206; (11) Prunduș S. Aug. și Plăianu C. CEI 12 PISCOPI MARTIRI AI BISERICII UNITE CU ROMA, Ed. Viața Creștină, Cluj-N 1998, p. 39-40;

Întrunirea Comisiei Sinodale pentru Redactarea Dreptului Particular

În zilele de 28-29 noiembrie 2016 a avut loc la Blaj, la Sediul Curiei Arhiepiscopiei Majore, sesiunea de toamnă a Comisiei Sinodale pentru Redactarea Dreptului Particular al Bisericii Române Unite cu Roma (CSRDP).

Lucrările au început cu salutul adresat de PS. Alexandru Mesian, Președintele comisiei, care a prezentat totodată și un material despre „Reîntregirea Bisericii Românești din Ardeal”, referitor la actul unirii forțate din 1948, realizat de către Biserica Ortodoxă Română, pentru care acesta din urmă nu și-a făcut încă „mea culpa”, spre deosebire de Statul Român. În continuare s-au dezbătut subiectele de pe ordinea de zi, după cum urmează:

1. Propunerea adresată Sinodului Episcopilor de a numi un nou membru în CSRDP.
2. Propuneri de norme de drept particular la Titlul XVI CCEO, cu precădere referitoare la sacramentul botezului.
3. Analizarea și dezbaterile unor propuneri trimise comisiei de Sinodul Episcopilor Bisericii Române Unite, cum ar fi: statutul unei asociații religioase, clarificarea unor termeni cu specific juridic care se regăsesc

în codul canonic și traducerea acestora în limba română pentru o bună înțelegere.

Cu această ocazie, membrii Comisiei Sinodale pentru Redactarea Dreptului Particular al Bisericii Române Unite cu Roma au fost primiți în audiență de către Preafericirea Sa Lucian Cardinal Mureșan. La sfârșitul audienței cei prezenți au primit și binecuvântarea Sa.

CSRDP urmează să se întrunească din nou în primăvara anului 2017, pentru continuarea muncii de elaborare a dreptului particular al Bisericii Române Unite cu Roma.

Pr. Alexandru PLOȘTINARU

Secretar al CSRDP

„Rolul și locul femeii în societatea contemporană”

În Sala „Traian Moșoiu” a Primăriei din Oradea a avut loc derularea proiectului „Rolul și locul femeii în societatea contemporană”, cu tema: „Femeia, ținta violenței - rolul actorilor educaționali în combaterea acesteia”. Proiectul a fost organizat de către Uniunea Femeilor Bihor, care este o organizație neguvernamentală și care are ca sferă de activitate educația, cultura, protecția socială, divertismentul și voluntariatul.

Evenimentul a constat într-o masă rotundă (prezentare, expunere, dezbateri, joc de rol, eseuri, desene, povești de viață etc) la care au participat 210 elevi și cadre didactice de la 10 unități de învățământ din Oradea.

La eveniment au participat Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, Anca Grama, purtătoarea de cuvânt a Primăriei Oradea, deputatul Florica Cherecheș, prof. Szabo Csilla, consilier în Ministerul Educației Naționale, dr. Lucian Munteanu, poet și scriitor, Ana Gheorghieș, vicepreședinta Uniunii Femeilor Bihor pe probleme de tineret, poeta Mihaela Dinde-

legan, consilier în domeniul organizării de evenimente la Primăria Oradea, psihologul Alin Crețu, un reprezentant al Inspectoratului de Poliție al Județului Bihor și un elev din partea Consiliului Județean al Elevilor. Moderatoarea evenimentului a fost doamna profesor Angela Ana Pop, președinta Uniunii Femeilor din Bihor.

Biroul de presă

Lansarea proiectului „Imnul Vieții”

La Centru de Transfuzie Sanguină din Oradea a avut loc lansarea oficială a proiectului „Imnul Vieții”. Acest proiect se va desfășura în data de 17 decembrie 2016, în Piața Unirii, începând cu ora 17.00. Proiectul își propune sensibilizarea opiniei publice în legătură cu donarea de sânge și susținerea vieții.

Gazda evenimentului a fost doamna doctor Ligia Burta, director al Centru-lui de transfuzie. La lansarea oficială au participat: Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, domnul Claudiu Pop, prefectul județului Bihor, domnul Florin Birta, viceprimarul orașului Oradea, reprezentanți ai spitalelor din Oradea, ai ambulanței și alți reprezentanți ai instituțiilor orădene precum și colaboratori ai proiectului.

Biroul de presă

Vizită pastorală la Madrid

Cu binecuvântarea Preafericirii Sale Arhiepiscop și Cardinal Lucian, Preasfinția Sa Virgil Bercea, Episcop de Oradea Mare, a participat în perioada 19-20 noiembrie la întâlnirea preoților greco-catolici din Spania.

Reuniunea a fost organizată de către Părintele protopop Vasile Buda, prin buna colaborare a credincioșilor din parohia „Botezul Domnului”, cât și a preoților care păstoresc cu mult zel comunitățile românești aflate departe de casă. Au participat: Pr. Daniel Lazăr - Parohia de Ciudad Real, Pr. Călin Băgăcian - Parohia de Leon, Pr. Claudiu Sferle - Parohia de Calahorra, Pr. Radu Bokor - Parohia de Alicante, Pr. Sorin Catrinescu - Parohia de Granada, Pr. Gheorghe Boroș - Parohia de Almeria, Pr. Ionică Cozmuță - Parohia de Palma de Mallorca, Pr. Conf. Dr. Horică Pop din Oradea și gazda evenimentului, Pr. Dr. Vasile Buda.

Sâmbătă, 19 noiembrie, în salonul de reuniuni al Hotelului Holiday Inn Madrid a avut loc ședința preoților, prezidată de Preasfinția Sa. Întâlnirea a fost un prilej de reflecție teologică, spirituală, catehetică și de aprofundare a comuniunii dintre slujitori, precum și a unei pastorale coerente în afara granițelor țării. S-au luat în discuție problemele întâmpinate în pastorație, a spațiilor de slujire, deschiderea de noi parohii și asociații, dar și de relațiile cu autoritățile, care sunt pozitive și constructive.

Duminică, 20 noiembrie, s-a celebrat Dumnezeiasca Liturghie în prezența unei numeroase asistențe formate de credincioși români și spanioli, și reprezentanți de seamă ai bisericii spaniole, Pr. Prof. Dr. Manuel Gonzalez, delegatul Eminenței Sale, Cardinal Carlos Osoro, Arhiepiscop de Madrid, Pr. Prof. Francisco Sáez, și Pr. Lucas Cano Reyes - Parohul Bisericii „Nuestra Señora de las Angustias”, unde comunitatea

românească din Madrid și-a început existența și slujirea acum aproape opt ani.

Preasfinția Sa Virgil Bercea a vorbit preoților și credincioșilor despre păstrarea valorilor și identității Bisericii noastre, cât și despre deschiderea și cultivarea relațiilor cu Biserica locală, cu autoritățile de stat și municipale. Pentru merite deosebite au primit dreptul de a purta crucea pectorală: Pr. Prof. Dr. Manuel Gonzalez, Pr. Lucas Cano Reyes, Pr. Daniel Lazăr, Pr. Gheorghe Boroș, Pr. Ionică Cozmuță, Pr. Sorin Catrinescu și Pr. Drd. Iosif Dumea, din Arhiepiscopia Bucureștilor.

Din partea Ambasadei Române au participat Domnul Ministru Plenipotențiar Florian Grozea, Domnii Adina și Mihai Sârbu, reprezentând departamentul Relația cu comunitatea română. La acest eveniment și-a adus aportul și Dr. Radu Mureșan, lector universitar în cadrul Facultății de Teologie Greco-Catolică, care a dirijat în mod magistral Corala „L’annunciazione-Bunavestire”, a Catedralei „Sfântul Nicolae” din Oradea.

Biroul de presă al Protopopiatului de Madrid

Temele următoarelor trei Zile Mondiale ale Tineretului

În 2013 Papa Francisc anunța temele pentru următoarele trei Zile Mondiale ale Tineretului, culminând cu ediția internațională de la Cracovia. Astăzi au fost anunțate temele pentru următorii trei ani, culminând cu ediția internațională din Panama. Astfel, în 2017, cea de-a 32-a ediție a ZMT va avea tema „Cel Atotputernic mi-a făcut lucruri mari” (Luca 1,49); în 2018, ediția a 33-a va avea tema „Nu te teme, Marie, pentru că ai aflat har la Dumnezeu” (Luca 1,30); iar în 2019, când tineri din toată lumea se vor strânge în Panama, pentru ediția a 34-a a ZMT, tema va fi „Iată, slujitoarea Domnului: fie mie după cuvântul tău” (Luca 1,38).

Temele vor să constituie un drum de pregătire pentru ediția internațională, în continuarea reflecțiilor din 2014-2016, când în centrul au fost Fericitățile. „După cum știm, Maria este cea pe care toate generațiile o vor numi fericită (cf. Luca 1,49)”, se spune în comunicatul dat astăzi, 22 noiembrie, de Dicasterul pentru Laici,

Familie și Viață. „În discursul pregătit pentru voluntarii de la ZMT Cracovia, Papa Francisc vorbea despre atitudinea mamei lui Isus și o descria ca model de imitat. În discursul liber ținut cu acea ocazie, Sfântul Părinte i-a invitat pe tineri să aibă amintirea trecutului, curajul prezentului și să aibă speranță pentru viitor.”

„Cele trei teme anunțate doresc să dea un ton marian evident călătoriei spirituale din următoarele trei ediții a ZMT. În același timp oferă o imagine a tinerilor într-o călătorie între trecut (2017), prezent (2018) și viitor (2019), însuflețită de cele trei virtuți teologice: credința, iubirea și speranța. Această cale propusă tinerilor poate fi văzută și în armonie cu reflecția încredințată de Papa Francisc următorului Sinod al Episcopilor (care va avea ca temă): Tinerii, credința și discernământul vocațional”, mai citim în comunicatul amintit.

Colectă specială

Asociația Caritas Eparhial Oradea a ales ca zi specială a carității noastre comunitare duminica „Samariteanului Milostiv”, zi în care s-a organizat o colectă specială. Tasul din data de 13 noiembrie 2016, duminica „Samariteanul Milostiv” a fost predat, de către **73 parohii** asociației. Astfel, a intrat în caseria asociației suma de **21.214 lei**.

Domnul să vă binecuvânteze pe toți cei ce aduceți daruri și faceți bine întru sfintele noastre biserici și vă aduceți aminte de cei săraci.

Pr. Vasile Șoptea

Capela Spitalului Sălaj, 105 Lei
 Parohia Băile Felix, 100 Lei
 Parohia Băița, 215 Lei
 Parohia Beiuș, 450 Lei
 Parohia Beliu, 343 Lei
 Parohia Beznea, 200 Lei
 Parohia Borod, 67 Lei
 Parohia Calea Mare, 50 Lei
 Parohia Căuaș, 115 Lei
 Parohia Câmpia, 496 Lei
 Parohia Cehei, 70 Lei
 Parohia Cheț, 265 Lei
 Parohia Coșniciu de Jos, 30 Lei
 Parohia Coșniciu de sus, 100 Lei
 Parohia Crestur, 200 Lei
 Parohia Curtuiuşeni, 150 Lei
 Parohia Delani, 30 Lei
 Parohia Drăgoteni, 50 Lei
 Parohia Duminica Tuturor Sfinților, 316 Lei
 Parohia Găloşpetreu, 167 Lei
 Parohia Ghenetea, 150 Lei
 Parohia Girişu de Criş, 60 Lei
 Parohia Grădinari, 50 Lei
 Parohia Gruilung, 50 Lei
 Parohia Haieu, 165 Lei
 Parohia Hodişel, 50 Lei
 Parohia Holod, 75 Lei
 Parohia Horoatu Crasnei, 100 Lei
 Parohia Hotoan, 35 Lei
 Parohia Huseni, 80 Lei
 Parohia Iaz, 300 Lei
 Parohia Ioaniş, 100 Lei
 Parohia Izvoarele, 100 Lei
 Parohia Maica Domnului,
 Mănăstirea Franciscană, 2.012 Lei
 Parohia Marghita, 316 Lei
 Parohia Marin, 100 Lei
 Parohia Nădar, 36 Lei
 Parohia Nojorid, 50 Lei
 Parohia Oradea Sf. Nicolae, 1.524 Lei
 Parohia Ortelec, 110 Lei
 Parohia Petrani, 32 Lei
 Parohia Pişcolţ, 300 Lei
 Parohia Plopiş, 1.000 Lei
 Parohia Pocola, 210 Lei

Parohia Poiana, 50 Lei
 Parohia Prisaca, 68 Lei
 Parohia Racova, 100 Lei
 Parohia Sălajeni, 130 Lei
 Parohia Sarcău, 40 Lei
 Parohia Sărsig, 348 Lei
 Parohia Săuca, 600 Lei
 Parohia Sâg, 200 Lei
 Parohia Sâmbăta, 345 Lei
 Parohia Sânlazăr, 200 Lei
 Parohia Sântandrei, 600 Lei
 Parohia Sf. Anton Carei, 75 Lei
 Parohia Sf. Anton Oradea, 52 Lei
 Parohia Sf. Apostoli
 Petru şi Pavel Zalău, 893 Lei
 Parohia Sf. Gheorghe Oradea, 268 Lei
 Parohia Sfânta Familie Zalău, 823 Lei
 Parohia Silvaş, 50 RON
 Parohia Şimleu Silvaniei, 3.550 Lei
 Parohia Sititelec, 30 Lei
 Parohia Suplacu de Barcău, 70 Lei
 Parohia Supur, 100 Lei
 Parohia Ştei, 300 Lei
 Parohia Şumal, 835 Lei
 Parohia Tăşnad, 300 Lei
 Parohia Tinca, 113 Lei
 Parohia Valea de Jos, 20 Lei
 Parohia Valea lui Mihai, 150 Lei
 Parohia Văłani de Beiuş, 70 Lei
 Parohia Vălcău, 310 Lei

Exerciții Spirituale pentru Familii

În perioada 25-27 noiembrie 2016, cu moderarea părintelui Mihai Tegzeș - responsabilul cu familiile în Eparhia greco-catolică de Oradea – au avut loc trei zile de exerciții spirituale, de data aceasta în apropierea Zalăului, la pensiunea „Colț de Rai”, o locație ce a devenit familiară pentru acest tip de acțiuni organizate de Mișcarea Familiilor.

La întâlnire au participat 140 de persoane, familii venite de la Oradea, Zalău, Șimleu Silvaniei, Ștei, Suplacu de Barcău și Carei, iar tematica abordată a fost centrată pe meditarea textului evanghelic de la Matei, cap. 18, versetele 1-20. Textul a fost împărțit în patru părți a câte 5 versete fiecare, analizate în patru conferințe, avându-i ca moderatori (în ordinea programării) pe: pr. Mihai Vătămănelu (responsabil cu familiile la Oradea – Biserica „Maica Domnului”), pr. Daniel Bertean (responsabil cu familiile la Zalău), pr. Florin Mărincean (responsabil cu familiile la Șimleu Silvaniei) și pr. Mihai Tegzeș (responsabil eparhial -Oradea).

În prima conferință, dedicată versetelor 1-5, am fost provocați să reflectăm asupra calității de a fi fii ai Tatălui, „asemănându-ne copiilor” prin micime și prin inocență, fiind ascultători și făcând voia Tatălui. Am continuat apoi în a doua cateheză cu următoarele cinci versete, care ne-au atenționat asupra ușurinței cu care apare și se propagă „sminteala” în viața cotidiană. La a treia conferință am meditat la necesitatea și modalitățile de a ne apropia de „oaia răătăcită” din turma lui Cristos, conștientizând responsabilitatea noastră personală pe

care o avem, atât în biserică, cât și în afara ei. La final, în ultima cateheză am aflat ce presupune și cum se realizează „corectarea frățească”, un instrument care reprezintă cel mai mare grad de iubire față de aproapele.

Zilele de exerciții spirituale de anul acesta au avut și un ecou foarte pozitiv în sufletele participanților, mulți dintre ei luând cuvântul în cadrul programelor de reflexii și întrebări, ce au urmat fiecărei cateheze. Din program nu a lipsit bineînțeles rugăciunea, prezentă prin: Sfânta Liturghie, Celebrarea penitențială, Ora de Adorație Euharistică, sau rugăciunea zilnică pentru familii.

O ploaie mărunță și binecuvântată a marcat sfârșitul celor trei zile, la finalul cărora ne-a părut rău doar că timpul s-a scurs prea repede pentru noi, cei care am participat, dar având dorința și speranța de a reîntâlni cât mai mulți în luna martie a anului viitor, pentru o zi specială dedicată familiei, la Oradea.

Nichita OREST

Lansare de carte

Seminarul Teologic Greco-Catolic „Sfinții Trei Ierarhi, Vasile, Grigore și Ioan” din Oradea a găzduit lansarea volumului: „Persecuție și rezistență, Vasile Cesereanu, un preot greco-catolic în dosarele de urmărire de către Securitate”, apărut la Editura „Școala Ardeleană” în anul 2016.

În deschiderea lansării, membrii trupei „One Heart-Wedding Quintet” au oferit celor prezenți un recital de muzică de cameră.

Invitata de seamă a fost doamna Ruxandra Cesereanu, nepoata părintelui Vasile Cesereanu. Doamna Ruxandra Cesereanu, poetă, prozatoare, eseistă și profesor la Facultate de Litere din Cluj-Napoca, are o bogată activitate în domeniul literaturii și publicisticii, preocupându-se permanent de cercetarea universului închisorilor comuniste. În 1997 și-a susținut doctoratul cu teza «Infernul concentraționar reflectat în conștiința românească», fiind în continuare autor al unor eseuri precum «Călătorie spre centrul infernului. Gulagul în conștiința românească» (1998); «Panopticum. Tortura politică în secolul XX» (2001); «Memorialistica și literatura închisorilor și lagărelor comuniste» (2005).

Alături de doamna Ruxandra Cesereanu a fost prezent și fiul Părintelui Vasile Cesereanu, scriitorul Domețian Teodoziu Cesereanu, care a făcut o incursiune în timp, povestind despre tatăl domniei sale. Volumul a fost prezentat și de către domnul Ioan Moldovan, poet, eseist, membru al Uniunii Scriitorilor din România și directorul revistei de cultură „Familia”.

La sfârșit, Corul Seminarului Teologic, condus de către maestrul Radu Mureșan, au interpretat câteva colinzi.

Biroul de presă

„Transilvania. Starea noastră de veghe”

Deși titlul pare să se refere la un singur moment, încremenit în prezent, oarecum acoperit de suspansul unui viitor incert, volumul lansat joi la Oradea de profesorul Ioan Aurel Pop, rectorul Universității Babeș Bolyai, „Transilvania. Starea noastră de veghe”, este o carte de istorie. O istorie care ne arată cine suntem azi și, de multe, ori, prezice ceva despre viitor.

Istoricul Ioan Aurel Pop, rector al Universității „Babeș-Bolyai” (UBB) din Cluj-Napoca, a revenit la Oradea pentru a prezenta acest nou titlu, la câteva luni de la relansarea volumului „Istoria, adevărul și miturile”. Evenimentul a fost organizat de către Universitatea din Oradea împreună cu Centrul de Studii Imperiale „Silviu Dragomir” Oradea-Chișinău, iar moderator a fost directorul Centrului, profesorul Sorin Șipoș.

Prezentându-și oaspeții - rectorul Ioan Aurel Pop și prorectorul UBB Ioan Bolovan -, Șipoș a precizat că prezența lui Pop la Oradea este „o sărbătoare” care „ne dă o stare de bine”. Referindu-se la carte, Șipoș a precizat că „este mai mult decât o lucrare științifică, fiind scrisă cu dragoste pentru Transilvania, pentru oameni (...), ea exprimă idei și stări de spirit și (...) încearcă să explice lucruri pe care omul de cultură nu le observă în tumultul vieții cotidiene”.

Unele astfel de lucruri au fost exemplificate de moderator, fiind vorba despre rolul bisericii greco-catolice în formarea conștiinței naționale sau raporturile culturale dintre maghiari și români, teme de altfel prezente în carte.

La rândul său, rectorul Universității din Oradea, Constantin Bungău, a arătat că Ioan Aurel Pop „a venit să ne vorbească despre istoria adevărată”, amintind despre colaborarea dintre universitatea orădeană și cea din Cluj. Prorectorul UBB, Ioan Bolovan, a continuat introducerea la volumul lansat, reamintind publicului numeros despre nașterea cercetărilor autorului privind Transilvania. „Transilvania este esența românismului, iar România nu poate fi întreagă fără

Ardeal”, a încheiat Bolovan, citându-l pe Nicolae Titulescu.

Istorie și sentiment, acestea sunt cele două elemente care caracterizează scrierile lui Ioan Aurel Pop. Însuși autorul a făcut o pledoarie pentru îmbinarea lor, precizând că „trebuie să pui sentiment în tot ceea ce faci, nu doar în știința istoriei, ci și în altele, cum ar fi matematica”. „Sunt la Oradea nu doar din plăcere, dar și pentru că am o datorie. Vin pentru profesori și pentru studenți, dar și pentru că nu înțeleg de ce ne tot hulim, pentru că nu avem curajul să ne exprimăm sentimentele”, a precizat Pop.

Pledând totodată pentru corectitudinea scrierii istorice, vorbitorul a arătat că „istoria nu poate fi adevărată sau neadevărată, istoria este viață, iar viața nu este adevărată sau neadevărată”, astfel că „istoricul trebuie să-l facă pe om să înțeleagă ce este viața”.

Volumul „Transilvania. Starea noastră de veghe” cuprinde mai multe capitole ce abordează teme precum Școala Ardeleană, contribuția transilvănenilor la fondarea Academiei Române, influența modelelor germane asupra românilor, considerații privind istoricii Hadrian Daicoviciu și Pompiliu Teodor ș.a.

La finalul evenimentului, celor prezenți le-au fost acordate autografe.

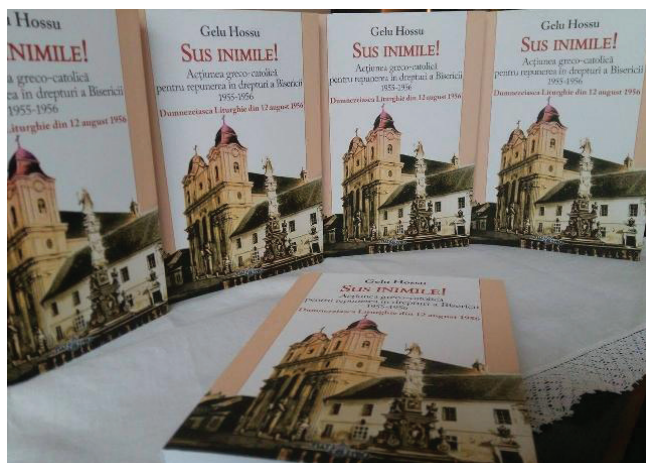
Cristian CULI
www.ebihoreanul.ro

Lansare de carte

La încheierea Anului Jubiliar al Milostivirii în Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică de Oradea, a fost prezentată în Catedrala „Sfântul Nicolae”, în prezența Preasfinților lor: Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea, Vasile Bizău, episcop greco-catolic de Maramureș și Nil Yuriy Lushchak, episcop auxiliar de Uzhhorod, cartea „Sus Inimile”, apărută la Editura „Viața Creștină”.

Prezentarea a fost făcută de către domnul profesor Gelu Hosu, autorul cărții și de către părintele Daniel Avram, directorul Editurii „Viața Creștină” din Cluj-Napoca.

Biroul de presă

Mesajul Preafericitului Cardinal Lucian cu ocazia Zilei Naționale a României

**Distinse autorități,
Doamnelor și domnilor,
Iubiți credincioși,**

An de an sărbătorim Unirea cea Mare cu sentimentul recunoștinței față de jertfele trecutului. Celebrarea din această seară, din catedrala greco-catolică a Blajului, rememorează în spirit creștin și național jertfa istoriei românești atât de zbuciumată. Ce înseamnă oare acest lucru? Înseamnă că istoria poate merge înainte doar dacă nu ne vor lipsi persoanele altruiste cu alegerile și gesturile lor în favoarea cetății. Mesajul celor care au făurit actul de la 1 decembrie 1918 la Alba-Iulia este, așadar, seriozitatea, jertfa și credința în Dumnezeu.

Mai sunt doi ani până la celebrarea Centenarului Unirii Transilvaniei cu Patria mamă, care trebuie să ne afle pe toți reușiți în aspirația pentru demnitate și binele comun. Înaintașii au visat o Românie Mare, în care toți românii, indiferent de etnie sau confesiune religioasă, să se bucure de drepturi egale. Satisfacția Bisericii Române Unite este simțul datoriei de a fi educat oamenii să trăiască în omenie și să fie buni români. De aceea temeiul sărbătoririi Zilei naționale a României ne spune an de an că demnitatea răbdării Crucii și nu interesele egoiste constituie temeiul făuririi patriei. Mulți își imaginează cursul existenței prin supremații numerice, prin forță și putere, dar cultura creștină ne cheamă la jertfa de sine ce naște valori adevărate.

Supraviețuind persecuției începute prin nedreptul decret al desființării de la 1 decembrie 1948, Biserica Română Unită a primit șansa de a arăta minunata lucrare istorică a rezistenței spirituale și morale în timpul persecuției comuniste. Pierzând totul pentru a rămâne fidelă omeniei în Hristos și respectului legii dreptății, Biserica Greco-Catolică și-a lăsat astfel definitiv amprenta în istoria neamului. Căutând să predice Evanghelia a putut zidi școlile în care s-au călit caractere și s-a continuat opera de bine. Marea Unire confirmă de aceea și astăzi tăria de caracter, încurajându-ne de a conti-

nua pe această cale. Presărat cu multe adversități, drumul istoriei ne invită la speranță ca să înțelegem că merită întotdeauna să spui și să slujești adevărul, că reperele sufletești trebuie să aibă întâietate.

Mulțumind Domnului pentru harurile sale, în această zi solemnă a istoriei României, să înălțăm rugăciunea noastră către Cer pentru civilizația binelui, în spiritul vredniciei acelor suflete tari care ne-au făurit patria cu prețul dăruirii lor!

Cu arhierești binecuvântări

Arhiepiscop major

al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică

Cardinal + LUCIAN

ABONAMENTE

Îi informăm pe cititorii noștri că pentru a intra în posesia abonamentului la revista *Vestitorul* este necesar ca acesta să fi e achitat pe tot anul sau pe cel puțin șase luni. Abonamentul trebuie să fi e plătit până cel târziu la data de **30 ianuarie 2017**. Costul unui exemplar va fi de **1,5 LEI**, cost care, pentru abonați, va rămâne același pe tot timpul anului, indiferent de eventualele modifi cări de preț. Vă reamintim că modalitatea cea mai sigură de a intra în posesia revistei noastre este abonamentul.

Sfințirea noii biserici din Boiereni

În duminica a XXX-a după Rusalii, a „Tânărului bogat”, din 27 noiembrie 2016, comunitatea greco-catolică păstorită de pr. Alexandru Florin Șanta, din localitatea Boiereni, protopopiatul Lăpuș, județul Maramureș, s-a bucurat de sfințirea noii biserici cu hrumul „Nașterea Maicii Domnului”.

Alături de PSS Florentin Crihălmeanu, episcop de Cluj-Gherla, comunitatea s-a bucurat și de prezenta distinsului ierarh, PSS Virgil Bercea, episcop de Oradea. Ierarhii noștri au fost primiți cu pâine și sare de copiii din parohie, la capela din casa preotesei, văduva Reghina Manu, acolo unde, vreme de mai mulți ani, parohia greco-catolică din Boiereni și-a desfășurat programul liturgic.

De la capelă, ierarhii, împreună cu preoții și credincioși, au plecat spre noua biserică unde a avut loc ceremonia sfințirii urmată de Sfânta Liturghie. În masa Sfântului Altar au fost așezate moaștele Fericitului Vladimir Ghika, preot martir al Bisericii Catolice, mort în închisorile comuniste, precum și a sfinților mucenici Nazarie, Ghervazie, Celsie și Protasie. Răspunsurile liturgice au fost date în dulcele grai maramureșean de corul bisericii din Ieud, condus de preotul paroh Costin Ioan, invitați fiind cu această ocazie.

În prima parte a cuvântului de învățătură, PSS Florentin a prezentat, în linii mari, istoria parohiei Boiereni care, în anul 1947, număra 681 de suflete greco-catolice și 101 suflete ortodoxe. Cuvântul istoric s-a axat, mai ales, pe ultima vizita canonică a episcopului Iuliu Hossu, în anul 1948, în ajunul sărbătorii Înălțării Sfintei Cruci, și pe călduroasa primire avută în acel moment de încercare a Bisericii Greco-Catolice. În cea de-a doua parte a cuvântului, în lumina evangheliei „tânărului bogat”, PSS Florentin a subliniat grija pentru mântuirea sufletului arătată de acest tânăr, subliniind greșeala făcută de acesta, și anume de a-și lipi inima de bogățiile lumii și de a le iubi mai mult pe acestea decât pe Dumnezeu.

La sfârșitul Sfintei Liturghii, PSS Virgil Bercea a vorbit despre frumusețea bisericii care grăiește de la sine despre ce fel de oameni sunt cei care alcătuiesc comunitatea Greco-Catolică din Boiereni, iar PSS Florentin a felicitat pe preotul paroh și pe enoriași pentru că au ales calea păcii și armoniei și nu s-au judecat pentru a câștiga biserica din lemn care aparține de fapt parohiei Greco-Catolice, în prezent ținută sub lacăt.

Preotul paroh Alexandru Florin Șanta a adresat un prim cuvânt de mulțumire Părintelui Ceresc pentru ziua de bucurie. A fost o caldă mulțumire adresată PSS Florentin pentru încrederea acordată, a mulțumit ambilor ierarhi pentru că au încununat, prin sfințirea bisericii, drumul celor trei ani cât s-au desfășurat lucrările. A mulțumit vicarul general de Oradea, preotului Olimpiu Todorean, fiu al satului Boiereni, pentru buna colaborare și pentru faptul că a atras din afara țării donații

pentru construcția bisericii, a mulțumit binefăcătorilor externi: Renovabis, Associazione Chiese Dell' Est Onlus - Don Antonio Rossi și Caritas de Rimini - Don Renzo Gradara, a mulțumit, de asemenea, și credincioșilor parohiei, tuturor sponsorilor, autorităților, credincioșilor creștini din alte confesiuni care și-au oferit sprijinul, tuturor celor care s-au implicat și au contribuit în diferite moduri la realizarea noului locaș de cult.

În semn de mulțumire, PSS Florentin a oferit diplome pentru edificarea bisericii, atât pr. paroh Alexandru, cât și consiliului parohial, primarului, care a fost reprezentat de viceprimar, și preoților Olimpiu Todorean și Pop Cristian, persoane care au contribuit semnificativ la zidirea lăcașului de cult în care să se aducă mărire lui Dumnezeu. Totodată, Preasfinția Sa a dorit să își exprime aprecierea față de preotul paroh Alexandru, decernându-i Diploma și Crucea "Sfântul Iosif" – cea mai înaltă distincție a Eparhiei de Cluj-Gherla, care în 1856 a fost acordată de către cel dintâi Episcop de Gherla, Ioan Alexi, tuturor canonicilor și colaboratorilor apropiați la cârma Eparhiei/ În numele comunității parohiale, preotul paroh a oferit ierarhilor un mic cadou din partea comunității din Boiereni, iar ierarhii, la rândul lor, au oferit cadouri și o icoană a Preasfintei Fecioare Maria cu Pruncul.

Parohia s-a bucurat de participarea a doi ierarhi, a 26 de preoți, doi diaconi și aproximativ a 400 de credincioși care au înfruntat ploaia și frigul. Mulțumim celor care au fost alături de noi, în special părintelui Olimpiu Todorean, vicar general al episcopiei de Oradea, părintelui Anton Crișan, vicar eparhial al episcopiei de Cluj-Gherla, părintelui Protopop de Cluj, Cristian Sabău, părintelui protopop de Beclean, Felician Neagos, părintelui protopop de Lăpuș, Aurel Cocis, părintelui rector, Călin Bot, sosit împreună cu studenții Seminarului „Sf. Ioan Evanghelistul”, păstorilor și credincioșilor din protopopiatul Lăpuș, dar și celorlalți preoți și credincioși din eparhiile de Cluj, Oradea și Maramureș.

Această zi de sărbătoare va rămâne în memoria locuitorilor din Boiereni ca un monument unic, istoric și plin de har.

Pr. Alexandru Florin ȘANTA

Concert de Ziua României

Ambasada României în Italia a organizat, la 1 Decembrie 2016, cu ocazia Sărbătoririi Zilei Naționale a României, un concert de muzică simfonică susținut de Filarmonica de Stat din Oradea, urmat de o recepție. Evenimentul s-a desfășurat la Auditorium Parco della Musica, unul dintre cele mai prestigioase complexe muzicale din Europa. Evenimentul s-a bucurat de participarea a peste 600 de persoane, printre care reprezentanți ai Parlamentului, ai Guvernului și ai Președinției Republicii Italiene, membri ai corpului diplomatic și ai mediului academic, oameni de afaceri, jurnaliști, precum și membri ai comunității românești din Italia.

În discursul de deschidere, ambasadorul George Bologan a menționat importanța pe care o are ziua de 1 Decembrie în acest an, în contextul marcării a 100 de ani de la intrarea României în Marele Război. Aniversările cu conotații istorice, a menționat ambasadorul, sunt momente privilegiate pentru a reflecta asupra rostului și rolului nostru în lume raportându-ne la exemplele înaintașilor care s-au inspirat din marile idealuri și au fost protagoniștii timpului lor. Ambasadorul a subliniat angajamentul ferm al României atât ca membru al Uniunii Europene, cât și ca membru al NATO și a evidențiat contribuția pe care țara noastră dorește să o aducă, împreună cu Italia, la consolidarea proiectului european, subliniind totodată că alianța nord-atlantică este singurul proiect politico-militar care unește sub stindardul aceluiași valori cele două maluri ale Atlanticului. În mesajul său, reprezentantul României a menționat rolul și contribuția comunității românești în țesutul social și economic italian. Totodată, ambasadorul Bologan a arătat legăturile profunde dintre România și Italia, unite prin Parteneriatul strategic consolidat, dar mai ales prin apartenența lor la Uniunea Europeană și prin împărtășirea valorilor și a idealurilor pe baza cărora membrii fondatori au inițiat proiectul european, în urmă cu peste 60 de ani.

În sprijinul afirmațiilor sale, concertul s-a încheiat cu interpretarea Imnului Uniunii Europene, un prilej de a aminti importanța Uniunii care a pus capăt fratricidului european. La finalul concertului, secretarul de stat din cadrul Ministerului Justiției italian, Cosimo Maria Ferri, a transmis un mesaj din partea Guvernului italian și al premierului Matteo Renzi. Cu acest prilej, reprezentantul Guvernului de la Roma a menționat cooperarea excelentă între România și Italia, atât la nivel bilateral, cu accent pe diplomația economică cât și în cadrul UE și NATO. În final a apreciat conceptul și mesajul manifestării de diplomație culturală organizat de ambasadă.

Concertul de muzică simfonică a fost acompaniat de o proiecție de fotografii și materiale video despre România, constituind astfel o oportunitate de a promova, pe lângă repertoriul național și talentul artiștilor români, și patrimoniul cultural și turistic al țării.

Ambasada României în Italia

Recepție de Ziua României la Gyula

Cu ocazia Zilei Naționale a României, la invitația Excelenței Sale Florin Vasiloni, Consulul general al României la Gyula, Preasfinția Sa Virgil a participat la Gyula la recepția oferită cu această ocazie. Preasfinția Sa a fost însoțit de către Părintele Gavril Bubo, protopop de Oradea, Părintele Eduard Roman, administrator al Seminarului Teologic și Eugen Ivuț, secretar episcopal.

La eveniment au participat Preasfințiile lor Sofronie Drincec, episcopul ortodox de Oradea și Siluan Mănuilă, episcopul ortodox român al Ungariei, Excelența Sa Marius Lăzurcă, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al României în Ungaria, precum și diferiți reprezentanți ai Instituțiilor partenere ale oficialilor români din Ungaria.

Scurte momente muzicale au fost prezentate celor prezenți de către fanfara Bisericii Baptiste din Gyula.

la și de către reprezentanții Filarmonicii din Arad.

Biroul de presă

„Venite Adoremus” - ediția a VIII-a

A avut loc în Biserica „Sfânta Familie” din Zaláu, sâmbătă, 3 decembrie 2016, cea de-a VIII-a ediție a concertului coral de muzică sacră „Venite Adoremus” organizat de Parohia Greco-Catolică „Sfânta Familie” și Centrul de Cultură și Artă a Județului Sălaj.

Gazda evenimentului a fost Părintele protopop Valer Părău, care a adresat un cuvânt de bun venit și mulțumire membrilor corurilor care vestesc Nașterea Domnului prin minunatele colinde, specifice acestui timp.

Au fost prezente șase coruri: Corul parohial „Bunavestire” – Baia Mare - dirijor Augustin Albu, Corul „Sanctus Spiritus” al Parohiei Bunavestire din Bistrița Năsăud - dirijor prof. Florica și Gavril Sfechiș, Corul „Lumină lină” al Catedralei „Sfânta Vineri” din Zaláu - dirijor prof. Ciprian Ghiurco, Corul „Rorate” al Parohiei Romano-Catolice din Zaláu - dirijor prof. Kővári László, Corul „Szenci Molnár Albert” al Parohiei Reformate din Zaláu - dirijor prof. Rácz Lóránd – Márton, Corala „Sfânta Familie” al Parohiei „Sfânta Familie” Zaláu - dirijor prof. Grigore Grigoruț.

Prezent la eveniment Preasfinția Sa Virgil a transmis tuturor celor prezenți Sărbători binecuvântate,

felicitând pe toți cei prezenți. Din partea organizatorilor, dirijorii corurilor au primit o diplomă de excelență

Biroul de presă

O echipă a Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu” în vizită la Debrecen

Ziua de joi, 1 decembrie 2016, a prilejuit o vizită de lucru a unei echipe din Liceul Greco-Catolic orădean la Grădinița Greco-Catolică, Școala Elementară și Școala de Artă „Sfântul Efrem” din Debrecen. Părintele director Alexandru Dragoș a fost însoțit de către domnul profesor Marius Mic și de către Părintele profesor Adrian Podar.

Vizita scurtă a fost un moment de schimburi de idei și oportunități de colaborare între cele două instituții educaționale greco-catolice. Într-o atmosferă de familie, am discutat cu dna director Szabóné Hengl Ágnes, cu domnul director adjunct Bodó Péter și cu preotul spiritu-

al al școlii Sivadó Miklós.

În viitorul imediat ne propunem câteva schimburi între elevi și profesori în cadrul unui proiect comun. Prin acestea dorim consolidarea relațiilor, dar și cunoașterea reciprocă.

Cele câteva ore petrecute împreună au fost suficiente pentru a ne reafirma reciproc prietenia legată în numele aceleiași identități confesionale precum și a aspirațiilor de mai bine pentru elevii pe care, prin voia Domnului, îi avem în grijă.

Pr. Adrian PODAR